

„A fosszilis tüzelőanyagok környezeti hatásairól” szülő cikkéhez ([LukacsA_24-12-09.pdf](#))

E sorok írója 1980 és 89 között a Környezetvédelmi Intézetnél dolgozott, és bár elsődleges szakterülete a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos hatósági ellenőrzés volt, nem volt idegen számára a légszennyező anyagok emissziójának mérése sem. Így érdeemben hozzá tud szólni a hivatkozott íráshoz.

Mindenekelőtt: A Levegő Munkacsoport 2023-ban (a honlapon elérhető legutolsó évben) 83 millió Ft-tal gazdálkodott. Ennek 2 %-a származik magánszemélyektől, a többi nagyobb cégektől, állami és önkormányzati, illetve uniós szervezetektől jön. Ami pénzek forrása ugyanúgy az adófizetők halmaza, csak éppen nem kérdezik meg, hanem levonják tőle, és szétosztják.

Természetesen jogosnak, legitimnek tartjuk, ha valakinek szívügye a tiszta levegőjű környezet, és azt is elfogadjuk, ha állami, önkormányzati beruházásoknál (közútépítés, településfejlesztés, városrendezés) ilyen csoportok szakértőként működnek közre, felhívják a figyelmet a légszennyezés várható alakulására, esetleg javaslatokat tesznek kedvezőbb alternatívákra, nem megfélemlítve mindeközben a **gazdasági realitásokról, a költség/haszon elemzésekről sem.**

Ami zavar bennünket, az a kizárólagosság, a realitások negligálása, adott esetben életidegen célok kitűzése és a saját életszemlélet másokra kényszerítésének szándéka.

Az életidegen célokhoz hozzátartozik, hogy ha teljesülnének a Levegő Munkacsoport követelései, ez a csoport tagjainak életét is visszavetné egy modern kőkorszaki állapotba, és valószínűleg az elsők volnának, akik visszakíváncoznának a légszennyezéssel járó, de kényelmet biztosító 21. századba.

Nézzük meg ezek után a tanulmány néhány megállapítását.

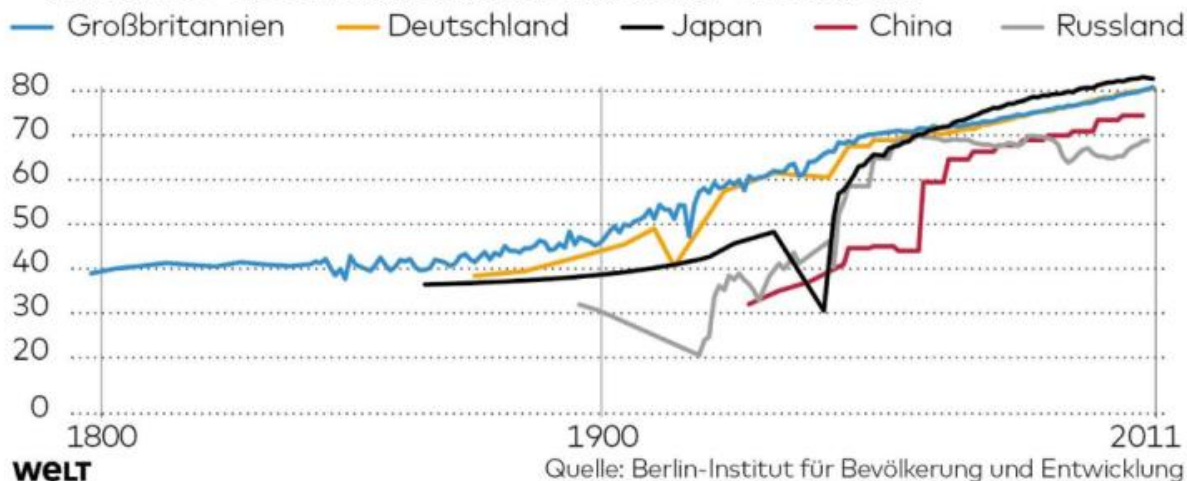
„A fosszilis tüzelőanyagok égetéséből származó apró részecskék (PM), kén-dioxid, nitrogén-oxidok, illékony szerves vegyületek és más káros anyagok számos betegséget okoznak, beleértve a szív- és érrendszeri betegségeket, tüdőrákot, asztmát és más légzőszervi megbetegedéseket, különösen a veszélyeztetett csoportok, például a gyermekek és a terhes nők körében.”

Ez egy olyan megállapítás, amely önmagában ugyan igaz lehet, de figyelmen kívül hagyja a légszennyezéssel járó emberi tevékenység áldásos hatásait.

A **légszennyező anyagok kibocsátásával járó emberi tevékenység** ugyanis a világ összes országában az **átlagéletkor látványos növekedését** eredményezte. Álljon itt példának öt ország – Nagy-Britannia, Németország, Japán, Kína, Oroszország – várható élettartam mutatóinak alakulása.

A nagy ugrás a 20. századba

A várható élettartam alakulása néhány országban

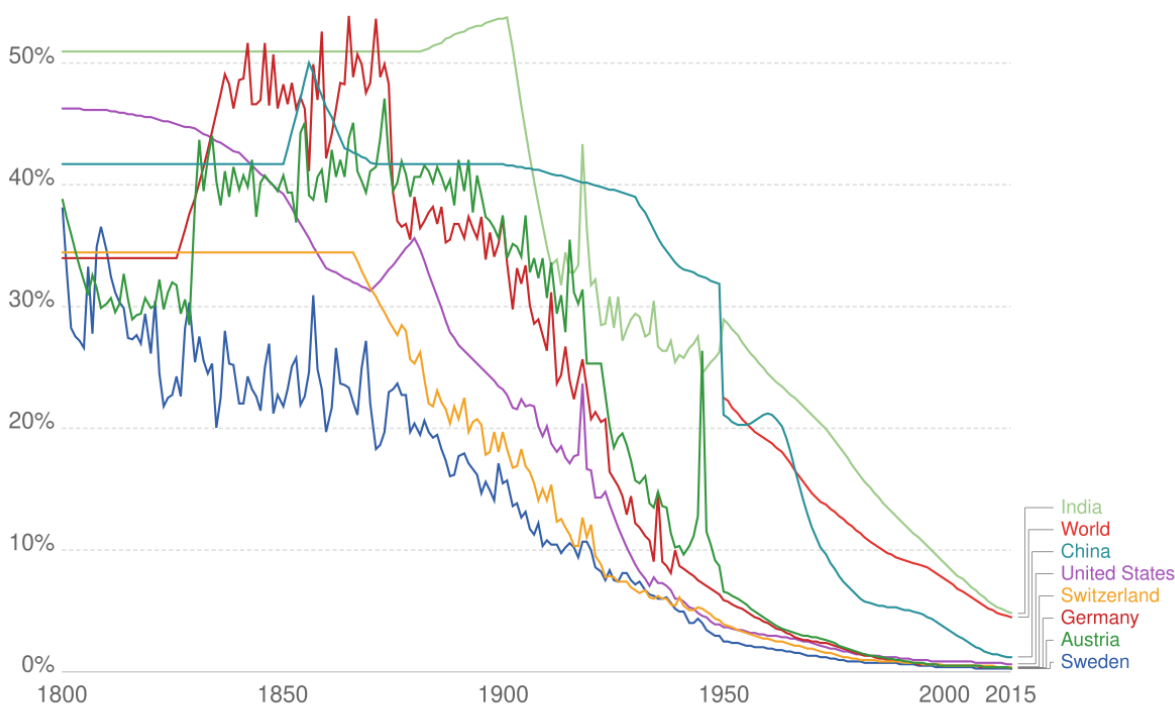

A **gyermekhalandóság** 1800 és 2015 között – hála a **légszennyező anyagok kibocsátásával járó emberi tevékenységnek** – 40-50 %-ról világviszonylatban 5 % alá zuhan.

Child mortality rate

Shown is the share of children (born alive) who die before they are five years old.

Our World
in Data

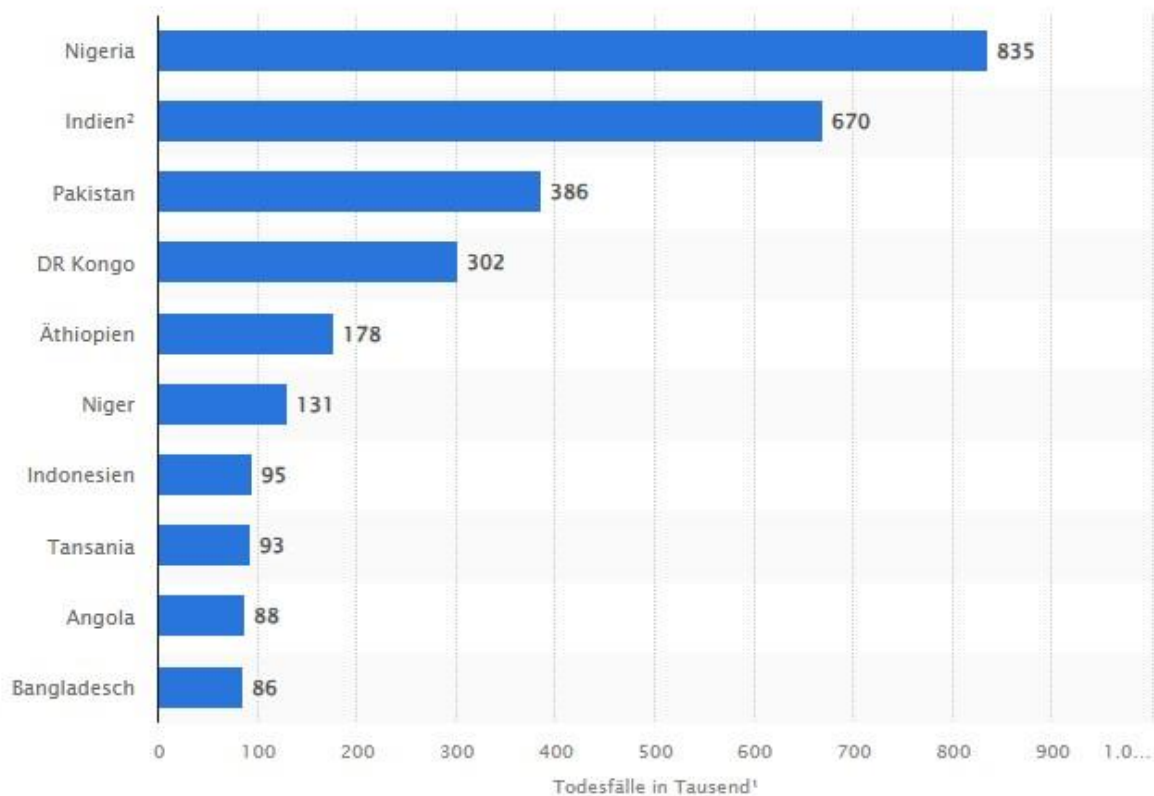

CC BY

Ugyan már az ábrából is látszik, hogy fordított az arányosság a légszennyező anyagok kibocsátása, és a gyermekhalandóság között, azaz minél több légszennyező anyagot bocsát ki egy ország, annál alacsonyabb a gyermekhalandóság, álljon itt még egy ábra a helyzet megvilágítására.

Länder mit der höchsten Kindersterblichkeit¹ im Jahr 2022

(Todesfälle in 1.000)

© Statista 2025

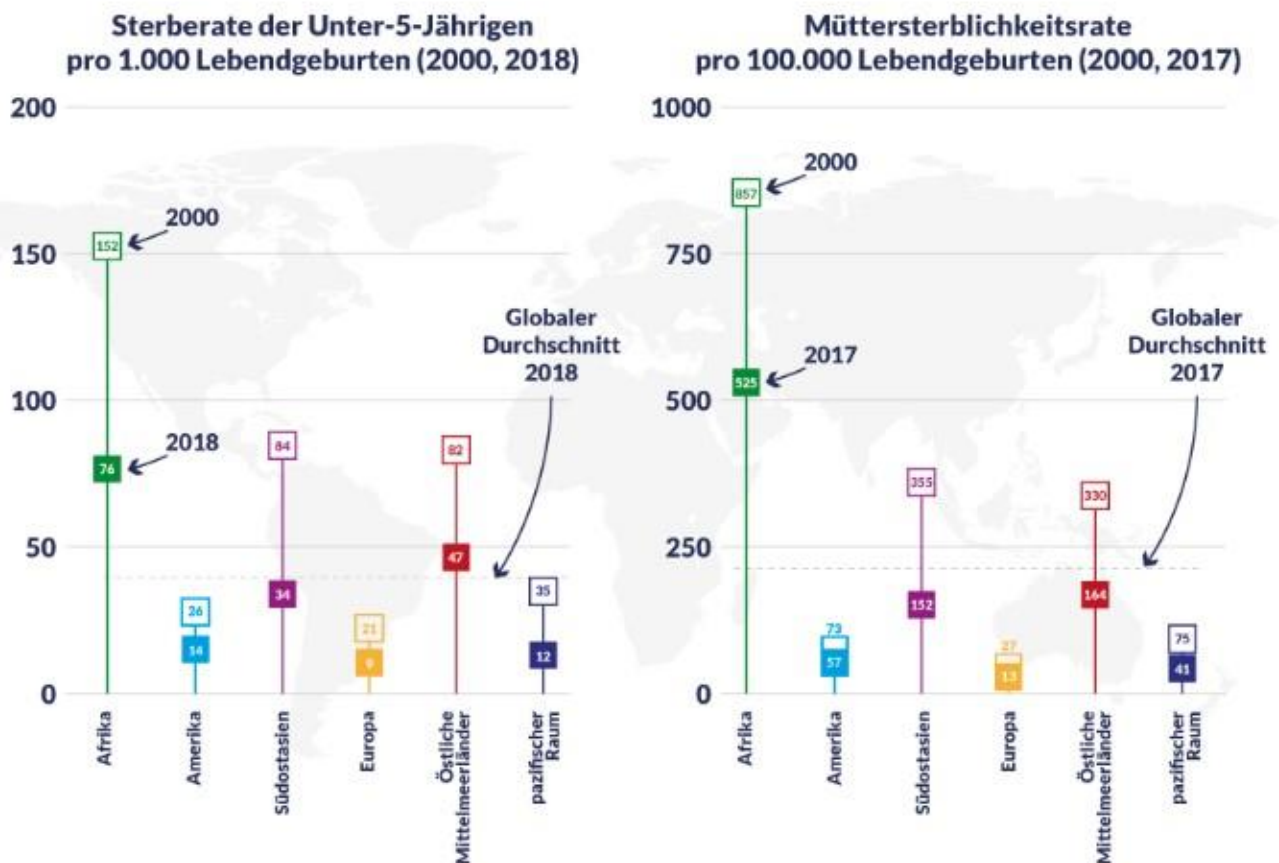
[Details zur Statistik](#)

[Quellen anzeigen](#)

Mint láthatjuk, azokban az országokban a legmagasabb gyermekhalandóság, melyek a legkevesebb légszennyező anyagot bocsátják ki.

És ha az anyasági halandóság mutatókat vizsgáljuk, hasonló megállapításra jutunk. A több légszennyező anyagot kibocsátó országokban alacsonyabb az anyák halandósága, illetve, ahogy nő a légszennyező anyagok kibocsátása egy országban, úgy csökken úgy a gyermekhalandóság, mint az anyasági halandóság.

Säuglings- und Müttersterblichkeit: Wie die Raten in den letzten 2 Jahrzehnten sanken

Quelle: WHO

PHARMA
FAKTEN e.V.

Természetesen ebből nem szabad azt a következtetést levonni, hogy a légszennyező anyagok hasznosak az egészségre, de ha egy ország többet termel, azaz több légszennyező anyagot bocsát ki, meg tudja fizetni az infrastruktúrát, ki tudja építeni az orvosi ellátást, amely lehetővé teszi a betegek és veszélyeztetett csoportok gyors, szakszerű ellátását és a megelőzést.

„A világ lakosságának több mint 99%-a olyan területen él, ahol a légszennyezettség meghaladja az Egészségügyi Világszervezet (WHO) által ajánlott határértékeket.”

Hála az égnek, ez azt jelenti, a világ lakosainak egyre nagyobb hányada részesül a **légszennyező anyagok kibocsátásával járó termelési tevékenység áldásaiból.**

Bizonyára Nigerben, Nigériában, az amazonasi őserdőkben élnek még embercsoportok, melyek az 1 %-ot teszik ki a WHO fenti megállapításában, de hát valószínűleg a Levegő Munkacsoport tagjai sem szeretnék olyan életkörülmények között élni. Ami pedig a WHO ajánlását illeti, valószínűleg megrendelésre készült statisztikáról van szó, melynek megállapításaiban annak készítői sem hisznek.

„A fosszilis tüzelőanyagok okozta légszennyezés 2018-ban világszerte több mint 10 millió korai halálzásért volt felelős, vagyis csaknem minden ötödik halálesetért.”

Amely megállapításra csattanós választ ad a föntebbi ábrák

„Egy BMJ tanulmány becslése szerint a világon évente 8,34 millió többlethalázás tulajdonítható a fosszilis tüzelőanyagokból származó finomrészecske- és ózonszennyezésnek.”

Az ilyen becslések ellenőrizhetetlenek, követhetetlenek, általában politikai megrendelésre készülnek. De még ha el is fogadnánk: Mi az alternatíva? Ha nem fűtünk, meghalunk a hideg miatt. Sokkal gyorsabban, mint a finomrészecske- és ózonszennyezés következtében. Tehát itt is: **A fosszilis tüzelőanyagok felhasználása életet ment.** Elektromos fűtést, egyéb alternatív fűtési módokat, mint hőszivattyú, csak a nagyon gazdag országok nagyon gazdag lakói engedhetnek meg maguknak.

A Nemzetközi Energiaügynökség becslései szerint 2022-ben a fosszilis tüzelőanyagok termelése és felhasználása világszerte mintegy 125 millió tonna metánt bocsátott ki a légkörbe. Bár a metán koncentrációja a légkörben túl alacsony ahhoz, hogy közvetlen hatással legyen az emberi egészségre, közvetett módon a metán jelentős szerepet játszik a légszennyezésben is: hozzájárul a talajközeli ózon kialakulásához. Az ózon nemcsak az emberi egészséget károsítja, hanem a növényzetet is, az erdőket és a gyepeket, és csökkenti a mezőgazdasági termelést.

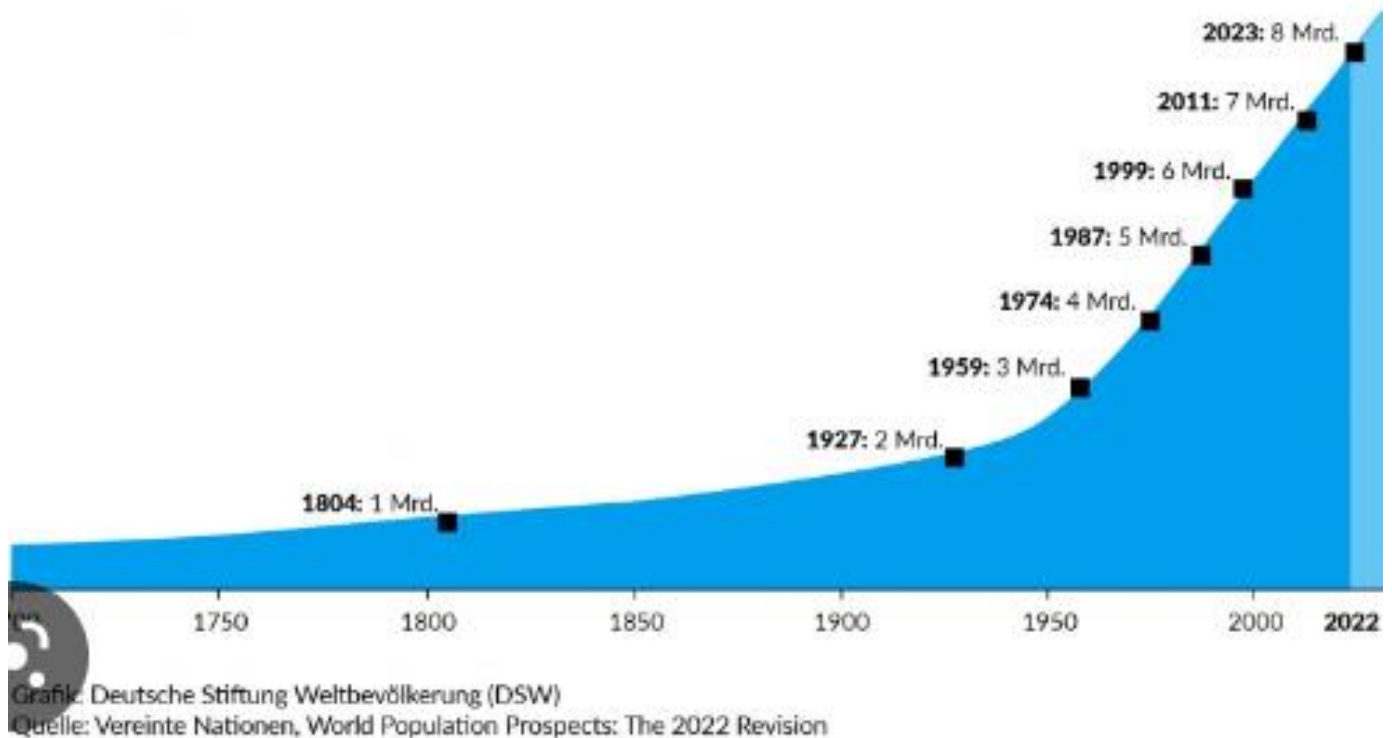
Ha egy anyag (metán) koncentrációja a légkörben 2 ppm, azaz minden ötszázezredik molekula metán, akkor a természettudományos végzettséggel rendelkező személynek illene továbblapoznia. A sopánkodást hagyjuk meg a filozófusoknak, pszichológusoknak, filológusoknak, közgazdászoknak, jogászoknak, genderelmélet, marketing és kommunikációs szakembereknek a lelkesedő, de sokszor busás órabért kapó aktivistáknak.

Ha egy anyag (ózon) koncentrációja a talajközeli 5-10 ppb, azaz minden százmilliomodik molekula az ózon, akkor esetleg a második csoport tagjainak is illene továbblapozniuk. Magunkfajta földhözragadt személy csak fogja a fejét. Ismerve az ózon munkahelyekre megengedett maximális koncentrációját, MAK-érték (0,2 mg/m³, = 0,094 ppm), ami a természetes koncentráció 20-40-szerese, akkor a fenti mondatot az alábbiak szerint kellene kiegészíteni:

Az ózon csak olyan koncentrációkban károsítja az emberi egészséget, a növényzetet is, az erdőket és a gyepeket, és csökkenti a mezőgazdasági termelést, melyek a valóságban természetes körülmények között soha nem fordulnak elő, még metán és dinitrogén-oxidok jelenlétében sem.

Ismerve továbbá a természetlakók látványos növekedését, nem pedig csökkenését az elmúlt 150 évben, miféle kifacsart gondolkodás kell ahhoz, hogy a metánt és az ózont (melynek baktérium-, vírus- és penészgombaölő hatása volna a természetesnél jóval nagyobb koncentrációk mellett) valamiféle bűnbaknak nevezzük ki?

A mindenáron történő pánikkeltés klasszikus esetével állunk szemben.

A világ búzatermelése 1850 és 2000 között az 5,6-szorosára emelkedett. A nagy ugrás a 20. század közepe táján volt, és szorosan köthető a metánból kiinduló műtrágyagyártáshoz.

A „Zajszennyezés” c. fejezethez csak mantraszerűen megismételjük. A világ lakosságának kb. 1 %-át kitevő hányada nemcsak tiszta levegőjű, hanem valószínűleg zajszennyezéstől is mentes területen él. És sem a levegő tisztaságáért, sem az éghajlat megóvásáért elkötelezett személyt nem ismerünk, aki Nigerbe vagy Nigériába költözött volna, vagy csak kíváncsúnak jelentette volna ki az ottani viszonyok elérését. Meglepődnénk, ha a szerzők tematizálták volna a szélturbinák infrahang-keltése miatti egészségi károkat. Úgy tűnik, számukra van jó és rossz környezetszennyezés.

Ami pedig a víz- és talajszennyezést illeti: Az ilyen esetek viszonylag ritkák, és bármilyen sajnálatos az élővilág lokális károsodása, a haváriaesetek a jobb védekezésre, megelőzésre, nem pedig a termelés leállítására kell, hogy ösztönözzenek bennünket.

„A földek leromlása és élőhelyek pusztulása”

Bányászati tevékenység természetesen meddőhányókkal, a természetes korábbi állapot megbolygatásával jár. Ennek a kezelésére alkalmazzák a **rekultivációt**. Bányászati tevékenységet egyébként meglehetősen ritkán folytatnak mezőgazdasági területen.

„Évente 24 milliárd tonna termőföld vesz el.”

Az idézett ENSZ-megállapítás az álhírgyártás klasszikus esete. A valóság evvel szemben:

1982 és 2015 között „A zöldülés a növények és fák leveleinek növekedését jelenti, amely területe az Egyesült Államok kontinentális részének kétszeresével egyenlő”, lásd: <https://science.nasa.gov/earth/climate-change/co2-is-making-earth-greenerfor-now/>. Lásd még: Zaichun Zhu et al. 2016. Nature Climate Change (2016) DOI: 10.1038/nclimate3004. A Föld zöldítése és mozgatórugói.

<https://www.cleanenergy-project.de/technologie/wissenschaft/co2-laesst-wuesten-ergruener/> :

Üvegházhatású gázok: A világ kizöldül. *Der Spiegel*, 2016.04.29.

A világ kizöldül. *Bild der Wissenschaft*, 2019 december.

A Föld zöldebb, mint 20 évvel ezelőtt. *Bild*, 2019.11.27.

Ranga Myneni, a Bostoni Egyetem környezettudományi professzora: Szatellit adatok alapján be tudta bizonyítani, hogy a CO₂-koncentráció növekedése következtében a zöld felületek világméretben 14 %-kal növekedtek az elmúlt 30 évben. A folyamat érinti a trópusi esőerdőket, a szubarktiszi tajgákat, a pampákat, félsivatagos és a mezőgazdasági területeket. Olyan a helyzet, írja Myneni, mintha a Föld kapott volna egy kontinenst, amelynek területe az USA területének duplája. ([Roger Köppel: Meg kell-e mentenünk a klímát? – Klímarealista](#))

Azon már föl sem akadunk, hogy a szerzők nem tartják említésre méltónak, milyen pusztítást végeznek a szélturbinák a madárállományban, a védett madarakat is beleértve, a tengeri szélturbinák pedig a bálnák között.

„A pótolhatatlan ásványkincsek kimerülése

Mind a fosszilis tüzelőanyagok, mind a fosszilis tüzelőanyagok

kitermeléséhez, feldolgozásához és felhasználásához szükséges anyagok

(például homok és kavics a cementgyártáshoz, vasérc és más ércek a

különböző berendezések, gépek előállításához) a földkéreg véges anyagai.

Ezek a tartalékok előreláthatólag a következő évtizedekben kimerülnek.”

Ez az a pont, ami bizonyítja, a szerzők, Lukács és Gurbanova sem hisznek az általuk leírtakban. Nem azt írják ugyanis: „*Még néhány évtized, és szerencsére véget ér a fosszilis tüzelőanyagok okozta környezetszennyezés, mi is nyugdíjba mehetünk.*” – hanem a prognózist negatívumként tárják elénk. Megjegyezzük, a Föld nyersanyagkészletei valóban végesek. Ehhez ajánljuk alábbi eszmefuttatásunkat: [Mégiscsak összeesküvés? – Klímarealista](#) (6) pont. És ennél a

pontnál is érvényes: A Levegő Munkacsoport nem kifogásolja a szélturbinák gigantikus, örökre elveszett anyagfelhasználását, az elektromos autók meghajtásához, illetve az energia tárolásához szükséges akkumulátorok hatalmas ritka fém igényét. Megint csak: Úgy tűnik, vannak jó és rossz környezetrombolások.

Összefoglalva:

Következtetésünk homlokegyenest más, mint a 98 %-ban közpénzekből élő és jól megélő munkacsoporté.

Nem megszüntetni kell a fosszilis energiatermelést, hanem észszerűen, takarékosan bánni energiaforrásainkkal, nem a zsákutca-jellegű energiatermelést (napelem és szélturbina) támogatni évi 150 milliárd Ft-tal, hanem az ígéretes energiatermelési módok felé fordulni (atomenergia, ahol óriási potenciál van még, lásd pl. <https://klimarealista.hu/a-kinai-hatosagok-toriumreaktor-letesiteset-engedelyeztek/>, ill. <https://klimarealista.hu/uj-generacios-atomeromu-uzembehelyezese-kinaban/>).

Néhány terület, ahol óriási a potenciál az energia megtakarításra:

Ezekhez minimális K+F ráfordítás, egyes szabályzók módosítása, illetve állami figyelemfelhívás volna szükséges.

- Akkumulátoros árambetárolás és kivétel a gazdaság szereplőinél a napi termelési és fogyasztási csúcsok ill. völgyidőszakok, tehát a pillanatnyi tőzsdei áramárak figyelembevételével.
- Bizonyos tevékenységek (nagyüzemi locsolás, szennyvíztisztító levegőztetés) időzítése az olcsó áram napszakra – jellemzően éjszakára.
- Telephelyek áramellátása a saját akkumulátorról a napi termelési időszakon kívüli napszakra.
- Saját napkollektor összekapcsolása a saját akkumulátorral.

2025. február

Király József

<https://klimarealista.hu/>